

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 105/04-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Eduarda Báránya a zo sudcov Juraja Babjaka a Ľubomíra Dobríka vo veci sťažnosti Š. A., bytom K., zastúpeného advokátom JUDr. R. Ž., Advokátska kancelária, K., pre namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 1428/01 na neverejnom zasadnutí 10. septembra 2004 takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 1428/01 p o r u š i l základné právo Š. A. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 1428/01 p r i k a z u j e konať bez zbytočných priet'ahov.

3. Š. A. p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 15 000 Sk (slovom pätnásťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Košice I p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Košice I j e p o v i n n ý zaplatiť náhradu trov konania Š. A. v sume 9 342 Sk (slovom deväťtisícristoštyridsaťdva slovenských korún) jeho právnomu zástupcovi JUDr. R. Ž., Advokátska kancelária, K., do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Sťažnosti Š. A. vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 105/04-7 zo 7. apríla 2004 podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie sťažnosť (z 11. marca 2004) Š. A., bytom K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. R. Ž., Advokátska kancelária, K., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj porušenie svojho práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 1428/01.

Sťažovateľ prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu uviedol, že okresnému súdu podal 20. decembra 2001 žalobu o vypratanie bytu, ktorá je vedená pod sp. zn. 20 C 1428/01. Prvé pojednávanie v predmetnej veci sa uskutočnilo až 8. decembra 2003. Sťažovateľ od neho očakával riadne a spravodlivé prejednanie a rozhodnutie veci okresným súdom. Priebeh pojednávania bol pre sťažovateľa „šokom, z ktorého sa dodnes nevie spamätať, pretože také súdne pojednávanie ešte nezažil, keď súd už vopred rozhodol tak, že všetko čo sťažovateľ súdu predložil sudkyňa vopred rozhodla, že to zruší, ak sa s bývalou manželkou nedohodne o byte, ktorý nadobudol pred uzavretím manželstva a ktorý, vzhľadom na dlhotrvajúce súdne konanie v priebehu súdneho konania nadobudol do osobného vlastníctva legálnym spôsobom, čo mu vkladom do katastra nehnuteľností odobrila aj príslušná správa katastra a od leta 2003 má tak byť vo svojom výlučnom vlastníctve, a preto sa domáha naďalej jeho vypratania o vypratanie ktorého požiadal ešte v roku 2001. Bývať v byte, kde sa pohybuje v jeho neprítomnosti priateľ bývalej manželky sťažovateľa, nie je príjemné, sťažovateľovi to spôsobuje nepríjemné chvíle, narušuje to jeho súkromie už po dobu viac ako dvoch rokov“. Sťažovateľ podal námietku zaujatosti proti predsedovi senátu a sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi okresného súdu, ktorý sťažovateľovu sťažnosť uznal za dôvodnú.

Sťažovateľ z dôvodu neprimerane dlhého súdneho konania, ktorým sú porušované jeho základné práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a na základe dôkazov, ktoré ku svojej sťažnosti pripojil ako prílohy, žiadal, aby ústavný súd nálezom rozhodol:

„Okresný súd Košice I porušil základné právo sťažovateľa Š. A. v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 1428/01 aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a aby sa jeho vec prejedнала v primeranej lehote, zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Okresnému súdu Košice I sa prikazuje konať v konaní sp. zn. 20 C 1428/01 bez zbytočných prietahov.

Š. A. sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 50.000,- Sk (slovom: päťdesiat tisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Košice I povinný mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti nález.

Okresný súd Košice I je povinný vyplatiť na účet advokáta sťažovateľa trovy právneho zastúpenia v sume 9.352,- Sk do 15 dní od právoplatnosti nálezu.“

V sťažnosti uviedol, že primerané finančné zadosťučinenie vo výške 50 000 Sk si uplatňuje preto, že „(...) okrem straty pocitu právnej istoty v skoré ukončenie jeho veci stratil aj vieru v spravodlivý súdny proces, preto bol nútený využiť aj námietku zaujatosti voči sudkyňi, ktorá ako to vyplýva z obsahu pripojenej jeho sťažnosti, vopred rozhodla o spore, ako aj o povolení vkladu do katastra, tým, že vopred pred vydaním rozsudku všetko zrušila“.

V podaní z 5. mája 2004 doručenom ústavnému súdu 10. mája 2004 sťažovateľ prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu oznámil, že súhlasí s upustením od konania verejného ústneho pojednávania v predmetnej veci.

Okresný súd sa prostredníctvom svojho predsedu na základe výzvy ústavného súdu z 30. apríla 2004 vyjadril k sťažnosti sťažovateľa podaním sp. zn. Spr 2501/04 z 24. mája 2004, v ktorom uviedol:

„Žaloba bola podaná na Okresný súd Košice I dňa 20. 12. 2001. Dňa 17. 1. 2002 súd nariadil doručiť opis žaloby žalovanej s výzvou, aby sa k žalobe vyjadrila v lehote 15 dní. Žalovaná na adrese, ktorú žalobca uviedol v žalobe nebyva, preto súd dňa 17. 12. 2002 vyzval žalobcu, aby oznámil súdu presnú adresu žalovanej, a zároveň zisťoval adresu cestou RPO SR.

Po zistení adresy žalovanej dňa 7. 10. 2003 nariadil pojednávanie na 8. 12. 2003, a zároveň cestou ÚBD Košice – Ťahanovce vyžiadal stanovisko ohľadne predmetného bytu.

Na pojednávaní konanom dňa 8. 12. 2003 účastníci zhodne uviedli, že sú ochotní mimosúdne sa dohodnúť a žiadali poskytnúť primeranú lehotu za účelom mimosúdnej dohody. Na tomto pojednávaní súd vykonal poučovaciu povinnosť a uložil účastníkom 30 dňovú lehotu za účelom mimosúdnej dohody. Po uplynutí tejto lehoty súd dňa 20. 1. 2004 vytýčil pojednávanie na 16. 3. 2004.

Žalobca podal dňa 14. 1. 2004 sťažnosť, ktorú adresoval predsedovi súdu. Sťažnosť obsahovala aj námietku zaujatosti proti vybavujúcej sudkyňi.

Dňa 30. 1. 2004 bol spis postúpený podľa § 16 ods. 1 O. s. p. Krajskému súdu v Košiciach.

Uznesením zo dňa 11. 2. 2004, ktoré došlo na Okresný súd Košice I dňa 25. 3. 2004, vec bola vrátená súdu prvého stupňa za účelom opätovne sa vyjadriť k jednotlivým bodom námietky zaujatosti a za účelom zabezpečenia doplnenia námietky o náležitosti obsiahnuté v § 15 ods. 3 O. s. p.

Dňa 24. 5. 2004 bol spis opätovne zaslaný Krajskému súdu v Košiciach za účelom rozhodnutia o námietke zaujatosti.

Súhlasím, aby Ústavný súd SR upustil od ústneho pojednávania vo veci.“

Ústavný súd upustil so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde od ústneho pojednávania v danej veci, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami, ako aj s obsahom súdneho spisu dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania v predmetnej veci.

Sťažovateľ podal 20. decembra 2001 na okresnom súde žalobu proti Ing. A. A., bytom K., prechodne B. (ďalej len „žalovaná“), ktorou sa domáhal vypratania bytu v K. Sťažovateľ uviedol, že po rozvode účastníkov konania naňho prešlo výlučné právo predmetný byt užívať, pretože ho nadobudol ešte pred uzavretím manželstva. Žalobca sa domáhal, aby okresný súd rozhodnutím uložil žalovanej povinnosť predmetný byt vypratať.

Zákonná sudkyňa dala 17. januára 2002 pokyn súdnej kancelárii na doručenie kópie žaloby žalovanej, aby sa k nej vyjadrila v lehote 15 dní. Zároveň uložila pripojiť spis sp. zn. 17 C 1229/98 (týkajúci sa rozvodového konania účastníkov). Pokyn bol zrealizovaný 28. januára 2002, avšak zásielka bola okresnému súdu vrátená 7. februára 2002

s poznámkou pošty, že „Adresát na uvedenej adrese nebýva“ (výzva bola zasielaná na adresu prechodného bydliska žalovanej uvedené v žalobe).

Zákonná sudkyňa dala 17. decembra 2002 pokyn súdnej kancelárii vyzvať sťažovateľa na upresnenie aktuálnej adresy žalovanej. Výzvu okresného súdu žalobca prevzal 23. decembra 2002. Okresný súd zároveň zisťoval adresu žalovanej prostredníctvom Registra obyvateľov Slovenskej republiky v Banskej Bystrici, ktorému bola výzva okresného súdu doručená 20. decembra 2002.

Dňa 30. decembra 2002 doručil sťažovateľ okresnému súdu oznámenie, že sa žalovaná v tom čase zdržiavala na adrese v K. Dňa 7. januára 2003 bolo okresnému súdu doručené potvrdenie o trvalom pobyte z Registra obyvateľov Slovenskej republiky v Banskej Bystrici, ktoré sa však týkalo inej osoby, nie žalovanej.

Sudkyňa okresného súdu nariadila 17. októbra 2003 termín pojednávania na 8. december 2003. Zároveň dala pokyn súdnej kancelárii na doručenie kópie žaloby žalovanej, aby sa k nej vyjadrila v lehote 15 dní, ako aj pokyn vyzvať Územné bytové družstvo Košice – Ťahanovce (ďalej len „ÚBD KE - Ťahanovce“) na vyjadrenie k okolnostiam vzniku členstva účastníkov konania v ÚBD KE – Ťahanovce a k okolnostiam vzniku nájmu predmetného bytu.

ÚBD KE - Ťahanovce reagovalo vyjadrením z 3. novembra 2003, ktoré bolo okresnému súdu doručené 5. novembra 2003. Žalovaná doručila okresnému súdu vyjadrenie k žalobe 12. novembra 2003.

Pojednávanie konané 8. decembra 2003 za účasti sťažovateľa ako žalobcu, žalovanej i jej právneho zástupcu bolo odročené na neurčito a účastníkom konania bola uložená 30 dňová lehota na mimosúdne usporiadanie sporu.

Zákonná sudkyňa nariadila 20. januára 2004 pojednávanie na 16. marec 2004 a uložila súdnej kancelárii predvolať naň účastníkov konania, ako aj právneho zástupcu žalovanej a vyzvať ÚBD KE - Ťahanovce na predloženie spisového materiálu týkajúceho sa dotknutého bytu v lehote 8 dní.

Žalobca podal 14. januára 2004 sťažnosť, ktorú adresoval predsedovi súdu. Sťažnosť obsahovala okrem námietky existencie prietáhov v označenom konaní aj námietku zaujatosti konajúcej sudkyne. Zákonná sudkyňa bola výzvou z 21. januára 2004 požiadaná o vyjadrenie k sťažnosti. Reagovala vyjadrením z 22. januára 2004.

Dňa 28. januára 2004 zrušila zákonná sudkyňa pojednávanie nariadené na 16. marec 2004 z dôvodu predloženia spisu Krajskému súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o námietke zaujatosti. Spis bol doručený krajskému súdu 30. januára 2004.

Dňa 5. februára 2004 bol okresnému súdu predložený spisový materiál ÚBD KE – Ťahanovce týkajúci sa dotknutého bytu.

Krajský súd uznesením č. k. 15 NcC 7/04-40 z 11. februára 2004 vrátil vec okresnému súdu dôvodiac: *„Krajský súd, ktorý mal rozhodnúť o námietke zistil, že nie sú splnené zákonné podmienky na rozhodnutie, a preto vracia vec bez meritórneho vybavenia.*

Námietka zaujatosti obsahuje štyri dôvody, pre ktoré má byť sudkyňa vylúčená. Z vyjadrenia namietanej sudkyne nevyplýva, že sa vyjadrila k jednotlivým dôvodom, len všeobecne uviedla, že nie je zaujatá. Preto bude povinnosťou namietanej sudkyne opätovne a úplne sa vyjadriť k jednotlivým bodom námietky a následne predložiť vec na rozhodnutie o námietke zaujatosti.

Tiež bolo zistené, že námietka zaujatosti nemá náležitosti uvedené v § 15a ods. 3 O. s. p., a preto bude povinnosťou súdu v súčinnosti so žalobcom zabezpečiť doplnenie námietky o náležitosti obsiahnuté v § 15a ods. 3 O. s. p.“

Rozhodnutie bolo okresnému súdu doručené 25. marca 2004.

Pokynom z 31. marca 2004 uložila konajúca sudkyňa súdnej kancelárii vyzvať sťažovateľa, aby v lehote 15 dní doplnil námietku zaujatosti v zmysle uznesenia krajského súdu, a vyzvať žalovanú, resp. jej právneho zástupcu, aby sa k vznesenej námietke zaujatosti vyjadrili v lehote 10 dní. Sťažovateľ doplnil námietku zaujatosti 20. apríla 2004. Sudkyňa doplnila svoje vyjadrenie k vznesenej námietke zaujatosti 14. mája 2004. Vec bola opätovne predložená krajskému súdu na rozhodnutie o námietke zaujatosti 25. mája 2004.

Krajský súd uznesením č. k. 15 NcC 49/04-46 z 31. mája 2004 rozhodol, že konajúca sudkyňa nie je vylúčená z pojednávania a rozhodovania v predmetnom konaní. Okresnému súdu bolo uznesenie doručené 22. júna 2004.

Pokynom z 24. júna 2004 uložila zákonná sudkyňa súdnej kancelárii doručiť uznesenie krajského súdu z 31. mája 2004 účastníkom konania.

III.

1. 1. Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy: „Každý má právo, aby sa jeho vec (...) prerokovala bez zbytočných priet'ahov (...).“

Podľa ustanovenia čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru: „Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola (...) v primeranej lehote prejednaná (...) súdom (...).“

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty osoby domáhajúcej sa rozhodnutia štátneho orgánu v primeranej dobe. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (III. ÚS 8/04, III. ÚS 111/04).

Otázku existencie zbytočných prietáhov v konaní, a tým aj porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy skúma ústavný súd vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa právnej a faktickej zložitosti veci, podľa správania účastníka konania a spôsobu, akým v konaní postupoval súd (napr. III. ÚS 29/03). Tieto tri kritériá zohľadňuje pri namietanom porušení práva na prerokovanie veci súdom v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj Európsky súd pre ľudské práva (III. ÚS 111/02, III. ÚS 29/03, III. ÚS 111/04).

1. 2. Predmetom posudzovaného konania pred okresným súdom je sťažovateľova žaloba o vypratanie bytu. Výklad právnej úpravy v obdobných veciach je stabilizovaný pomerne rozsiahlou judikatúrou vyšších súdov. Ústavný súd z obsahu súdneho spisu, z vyjadrení sťažovateľa a okresného súdu, ani z nimi predložených na vec sa vzťahujúcich listín nezistil žiadnu skutočnosť svedčiacu o osobitnej skutkovej alebo právnej zložitosti veci.

Ani stav a rozsah doteraz vykonaného dokazovania v predmetnej veci nesvedčí o tom, že by na dosiaľ uplynulšiu dobu predmetného konania mohla mať vplyv prípadná skutková alebo právna zložitosť veci.

1. 3. Správanie sťažovateľa ako účastníka konania prispelo de facto k predĺženiu doby prerokovania uvedenej veci v dôsledku nepresného označenia aktuálneho miesta pobytu žalovanej pri podaní žaloby, ako aj v dôsledku nerešpektovania zákonných náležitostí ustanovených v § 15a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku v súvislosti so vznesením námietky zaujatosti proti sudkyni konajúcej vo veci.

Nedostatky v zákonom predpísaných náležitostiach návrhu na začatie konania, prípadne ďalších procesných návrhov účastníka konania namietajúceho porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov patria medzi okolnosti, na ktoré ústavný súd prihliada pri posudzovaní tvrdenia sťažovateľa o porušení označeného základného práva. Uvedené skutočnosti na strane sťažovateľa, majúce vplyv na predĺženie doby konania, však samy osebe nevylučujú zodpovednosť súdu za zbytočné prietahy

v konaní, spôsobené jeho nesprávnym či neefektívnym postupom, alebo dokonca nečinnosťou (obdobne napr. I. ÚS 21/00, III. ÚS 193/03, III. ÚS 111/04).

Odstránenie uvedených nedostatkov v podaniach sťažovateľa, prostredníctvom výzvy súdu na oznámenie požadovaných údajov, resp. doplnenie podania, pritom nemožno považovať za technicky alebo časovo natoľko náročné úkony, aby nimi bolo možné odôvodniť podstatné predĺženie súdneho konania v porovnaní s dobou, ktorú by inak, vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu, bolo možné považovať za primeranú.

Sťažovateľ navyše po doručení príslušných výziev okresného súdu oznámil aktuálnu adresu žalovanej a doplnil námietku zaujatosti vznesenú proti sudkyňi konajúcej vo veci. Uvedené skutočnosti nenasvedčujú tomu, že by to bolo správanie sťažovateľa, ktoré možno kvalifikovať ako podstatnú príčinu vzniku zbytočných prietahov v posudzovanom konaní.

1. 4. Ústavný súd preto skúmal existenciu namietaných zbytočných prietahov v označenom konaní aj použitím ďalšieho kritéria, ktorým bol postup okresného súdu v predmetnej veci.

Ústavný súd zistil, že v období od 7. februára 2002, keď bola okresnému súdu vrátená nedoručená zásielka adresovaná žalovanej, do 17. decembra 2002, keď zákonná sudkyňa nariadila vyzvať sťažovateľa na upresnenie aktuálnej adresy žalovanej, ako aj zistiť adresu žalovanej prostredníctvom Registra obyvateľov Slovenskej republiky (viac ako desať mesiacov), nevykonal okresný súd žiadny procesný úkon smerujúci k príprave pojednávania a k následnému meritórnemu prejednaniu a rozhodnutiu predmetnej veci.

Okresný súd bol vo veci rovnako nečinný aj v období od 7. januára 2003, keď mu boli doručené odpovede na jeho výzvy ohľadne adresy žalovanej (oznámenie sťažovateľa už 30. decembra 2002 a neskôr 7. januára 2003 aj odpoveď Registra obyvateľov Slovenskej republiky), do 17. októbra 2003, keď zákonná sudkyňa nariadila pojednávanie v uvedenej veci na 8. december 2003 (viac ako deväť mesiacov).

Ústavný súd dospel k záveru, že uvedené obdobia neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu (spolu devätnásť mesiacov) je potrebné kvalifikovať ako obdobia, v ktorých dochádzalo k zbytočným priet'ahom v posudzovanom konaní. V dôsledku uvedených zbytočných priet'ahov bolo porušené základné právo s'ťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných priet'ahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výrokovej časti nálezu).

Na predĺžení konania v súvislosti s opakovaným predkladaním spisu krajskému súdu, kvôli rozhodnutiu o vznesenej námietke zaujatosti (v období od 30. januára 2004 do 25. mája 2004) mali podiel, ako to vyplýva z odôvodnenia uznesenia krajského súdu č. k. 15 NcC 7/04-40 z 11. februára 2004, tak s'ťažovateľ, ako aj okresný súd, preto toto obdobie nemožno pri posudzovaní otázky porušenia označených základných práv s'ťažovateľa pričítať výlučne na ťarchu okresného súdu.

2. Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. S'ťažovateľ sa svojou s'ťažnosťou takéhoto výroku vo vzťahu k okresnému súdu domáhal.

Pretože ústavný súd zistil, že došlo k porušeniu základného práva s'ťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj k porušeniu jeho práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných priet'ahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa s'ťažovateľ nachádza (bod 2 výroku tohto nálezu).

3. S'ťažovateľ vo svojej s'ťažnosti žiadal o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 50 000 Sk z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpel v dôsledku neprimeranej dĺžky konania.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Pretože porušenie základného práva sťažovateľa, ktoré ústavný súd zistil, nemožno napraviť obnovením stavu pred jeho porušením a výrok ústavného súdu deklarujúci toto porušenie nemožno vzhľadom na okolnosti prípadu považovať za dostatočnú a účinnú nápravu, priznal ústavný súd sťažovateľovi primerané finančné zadost'učinenie.

Ústavný súd považoval v tomto prípade za primerané priznať sťažovateľovi sumu 15 000 Sk (bod 3 výroku tohto nálezu). Táto suma zohľadňuje charakter zbytočných priet'ahov v konaní a s nimi spojenú nemajetkovú ujmu sťažovateľa spočívajúcu v pocitoch právnej neistoty. Vo zvyšnej časti ústavný súd návrhu na finančné zadost'učinenie nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

Pri posúdení intenzity nemajetkovej ujmy sťažovateľa prihliadal ústavný súd okrem dĺžky posudzovaného konania a zistených zbytočných priet'ahov (spolu devätnásť mesiacov) aj na skutočnosť, že sťažovateľ, hoci len v obmedzenom rozsahu, prispel taktiež k predĺženiu celkovej doby konania. K sťažovateľovej argumentácii týkajúcej sa straty viery v spravodlivý súdny proces v súvislosti s namietanou zaujatosťou samosudkyne je potrebné poznamenať, že prípadná nemajetková ujma vzniknutá z takéhoto dôvodu týkajúceho sa práva na zákonného sudcu nie je v príčinnej súvislosti s porušením základných práv, ktoré sťažovateľ v sťažnosti namietal a ktoré bolo predmetom konania pred ústavným súdom, a teda z hľadiska rozsahu a závažnosti nemajetkovej ujmy spôsobenej sťažovateľovi porušením jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj porušením jeho práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd na ňu nemohol prihliadať.

4. Sťažovateľ žiadal prostredníctvom svojho právneho zástupcu priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom. Právny zástupca sťažovateľa uplatnil trovy právneho zastúpenia vo výške 9 352 Sk.

Ústavný súd pri rozhodovaní o požadovanej náhrade trov vychádzal z ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z ustanovení § 1 ods. 3, § 13 ods. 8 prvej vety, § 16 ods. 1 písm. a) a c), § 19 ods. 3 a § 25 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

Predmetom konania pred ústavným súdom o sťažnosti v zmysle čl. 127 ústavy je ochrana základných ľudských práv a slobôd. Predmet tohto konania je v zásade nevyjadriteľný v peniazoch a je nezameniteľný s primeraným finančným zadosťučinením, ktoré predstavuje náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch, alebo s hodnotou predmetu sporu, o ktorom sa koná pred všeobecným súdom (III. ÚS 34/03, I. ÚS 129/03).

Oba úkony právnych služieb boli realizované právnym zástupcom sťažovateľa v roku 2004 (prevzatie, príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom 11. marca 2004, ako to vyplýva z predloženého plnomocenstva a písomné podanie vo veci samej 16. marca 2004). Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2004 v konaní pred ústavným súdom predstavuje 4 534 Sk a hodnota režijného paušálu 136 Sk. Ústavný súd preto v súlade s ustanovením § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde priznal náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 9 342 Sk (bod 4 výroku tohto nálezu). Vo zvyšnej časti návrhu nevyhoviel (bod 5 výroku tohto nálezu).

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2004

